

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

**П Р А В И Л Н И К
З А Ш Т И Т Е О Д П О Ж А Р А**

Н и ш, фебруара 1999. године

На основу члана 8. Закона о заштити од пожара СРС (Сл. гл. 33/88) и члана 211. Статута Машинског факултета Универзитета у Нишу, Управни одбор факултета, на седници одржаној дана 22.02. 1999. године, донео је

П Р А В И Л Н И К З А Ш Т И Т Е О Д П О Ж А Р А

I О П Ш Т Е О Д Р Е Д Б Е

Члан 1.

У циљу спречавања опасности од пожара, заштите живота људи и имовине Машинског факултета у Нишу (у даљем тексту: Факултет), овим Правилником прописује се и утврђују мере и послови у вези са спровеђењем и унапређењем заштите од пожара, обавезе и одговорности радника у организовању мера заштите од пожара, као и друга питања која су од интереса за заштиту од пожара.

Члан 2.

Применом и спровођењем мера заштите од пожара обухвата се целокупна имовина Факултета, који чине зграде, постројења, уређаји, архива и друга документација од ведности, као и сва остала покретна и непокретна имовина.

Члан 3.

Заштиту од пожара спроводе сви радници Факултета, а сви студенти и друга лица која се по било ком основу нађу у просторијама Факултета морају да поштују мере заштите од пожара.

Члан 4.

Заштита од пожара организује се и спроводи преко радника и расположивих средстава Факултета на основу утврђених права, обавеза и овлашћења на пословима заштите од пожара.

Члан 5.

Заштита од пожара на Факултету се организује и спроводи непрекидно у свим објектима и сваком другом простору где постоји могућност избијања пожара.

II М Е Р Е З А Ш Т И Т Е О Д П О Ж А Р А

1. УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 6.

Обезбеђење услова за спровођење мера заштите од пожара на Факултету обухвата:

- издавање потребних финансијских средстава за набавку потребне опреме,
- опремање Факултета потребном противпожарном опремом у складу са планом одбране од пожара,
- доношење Плана заштите од пожара Факултета,
- обучавање запослених радника из области заштите од пожара, а према праграму обуке,
- организовање обављање послова заштите од пожара,
- спровођење и контрола спровођења прописаних мера заштите од пожара од стране одговорних радника Факултета,
- израда анализе заштите од пожара Факултета са предлогом одговарајућих мера.

2. ОПШТЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 7.

Опште мере заштите од пожара на Факултету спроводе се у циљу благовременог отклањања узрока пожара, његовог спречавања, као и предузимања одређених мера од стране запослених радника, а на основу Закона и осталих прописа (нормативи, прописи, одлуке и сл.). Зато је потребно стално предузимати следеће мере:

- мере заштите од пожара при пројектовању, изградњи, адаптацији, реконструкцији и одржавању објеката, инсталација уређаја и постројења. Посебно се морају обезбедити услови за сигурну и брзу евакуацију запослених радника и студената у случају избијања пожара, уређаји за гашење пожара итд.
- коришћење и употреба изграђеног, адаптираног и реконструисаног објекта, инсталације, уређаја и постројења, дозвољена је када надлежни орган Управе за ППЗ и ПТЗ утврди да су спроведене мере заштите од пожара предвиђене у инвестиционо - техничкој контроли документација, на основу које су извршени радови и о томе се изда одобрење,
- запаљиве течности могу се ускладиштити само у објекту који је изграђен или адаптиран сходно важећим прописима,
- у просторијама и лабораторијама у којима се при раду стварају лако запаљива и експлозивна испарења, запаљиве течности могу се држати само у количинама потребним за рад, и то у затвореним посудама,
- метални делови се могу прати и одмашћивати запаљивим течностима само у за то одређеним просторијама, без електричне инсталације или са безбедно изведеним инсталацијама и са обезбеђеним проветравањем,
- употребљене запаљиве течности не смеју се просипати у канализациону мрежу, већ их оставити у одређеном месту,
- запаљиве течности могу се претакати на одређеним местима и у присуству одговорног лица,
- масне крпе и друге запаљиве отпатке за време рада треба чувати у одређеним посудама, а по завршетку рада посуде празнити на за то одређена места,
- на местима где се ствара запаљива и експлозивна прашина (машинска радионица и свако друго место) забрањена је употреба и сваки рад са отвореним пламеном, усијаним предметом, уређајима који варниче, као и уношење било каквих предмета који могу да изазову пожар,

- варење апаратима се може вршити само на местим одређеним планом заштите од пожара, а у случају рада у просторији где се налази материјал приликом варења је обавезно присуство лица са одговарајућим вартогасним апаратом,

- на местима и у просторијама које су угрожене од пожара или експлоатације морају се поставити видни натписи о забрани пушења или уношења отворене ватре,

- електрични уређаји и инсталације у свим објектима и просторијама морају бити изведени према важећим прописима, а оправке и прегледе могу изводити само стручна и за те послове одређена лица.

- електрични уређаји и инсталације морају увек бити исправни, а о исправности се старају радници за одржавање тих уређаја и инсталације.

- складиштење робе мора се вршити на одговарајући начин, а било какво нагомилавање и закрчење пролаза није дозвољено,

- сви улази, излази, пролази и степеништа морају увек бити слободни за несметан пролаз и евентуалну интервенцију,

- ватрогасни апарати и ватрогасна опрема морају бити увек исправни, обојени црвеном бојом и постављени и распоређени у објекту према Плану заштите од пожара,

- сваки хидрант мора бити видно обележен, снабдевен одговарајућим цревом и млазницом, а испред хидранта забрањено је држати било какве предмете који би ометали приступ хидранту.

- ватрогасни апарати морају имати одговарајућа упутства за руковање и податке о пуњењу.

- преглед громобранске инсталације у току употребе мора се извршити: после преправке или поправке громобранске инсталације, после удара грома и у летњем и зимском периоду.

Члан 8.

Ватрогасна опрема мора у свако доба бити на месту одређеном планом заштите од пожара и стално исправна, лако приступачна и видљива како би радници који су у непосредној близини ове опреме и задужени за интервенцију у случају избијања пожара могли интервенисати и угасити пожар.

3. ПОСЕБНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 9.

Све електричне инсталације морају се стално одржавати у исправном стању, како би се смањила могућност избијања пожара услед неисправности инсталације. Зато је потребно стално предузимати следеће:

- сви каблови електро-енергије који се налазе на поду морају бити механички заштићени, тако да се не газе од стране запослених радника и студената,

- уметци осигурача морају бити исправни и приступачни, а крпљење осигурача је најстроже забрањено,

- забрањено је на један утикач прикључити више потрошача,

- у свим просторијама Факултета забрањена је употреба решоа и грејалица са отвореним спиралама, за остале решоа обавезно је поставити мермерне или азбестне плоче,

- ако су прекидачи, прикључнице или утикачи напукнути или их уопште нема потребно је о томе известити радника за одржавање (електричара) који је дужан да изврши замену истих,

- сви електрични апарати и уређаји морају бити уземљени, а када нису у употреби и по завршетку радног времена искључени из зидне утикачке кутије.

Члан 10.

Громобранске инсталације морају бити у исправном стању ради чега је потребно вршити контролу и преглед од стране стручних радника, као и надлежних, односно овлашћених установа и организација. Хватаљке, главни прихватни вод, попречни вод и остали попречни водови на громобранској инсталацији, морају бити постављени на довољном растојању од електричних инсталација.

Члан 11.

Нафтни деривати се могу држати само у судовима и количинама према важећим прописима, а на местима која су планом заштите од пожара за држање тих судова одређена.

Члан 12.

Ходници и степеништа морају у свако доба бити слободни за пролаз, и на њима као и испод њих не сме се држати било какав мареријал који је лако запаљив, течност, хартије и слично.

Члан 13.

Обележени пожарни пут мора увек бити слободан и чист, ради могућности проласка ватрогасних возила у случају интервенције.

Члан 14.

Боце са гасом морају бити смештене у за то планом заштите од пожара одређене прострије. Приликом транспорта боце се морају држати на посебним колицима и преко вентила морају имати заштитну капу или прстен, било какво гурање, котрљање или вучење боца по поду је забрањено.

Члан 15.

Свако путничко моторно возило мора бити снабдевено исправним апаратом за гашење пожара, типа С-1, о чему се стара возач.

4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА КОД ПРЕВОЗА ОПАСНИХ МАТЕРИЈА

а) Мере заштите код утовара и истовара

Члан 16.

Утовар и истовар опасних материја може се вршити само на местима где се не угрожава безбедност људи и имовине. Место на коме се врши утовар или истовар опасних материја мора да буде снабдевено прописаним уређајима и опремом и на видљивом месту означено одговарајућом ознаком опасности. Утовар и истовар се може вршити само на за то одређеном месту, где је

забрањено присуство лицима која не учествују при утовару или истовару опасних материја.

Члан 17.

На месту на коме се врши истовар или утовар експлозивних или запаљивих материја, забрањено је:

- држање материја и уређаја који могу да изазову пожар или омогућује његово ширење,
- држање отвореног пламена или рад са отвореним пламеном (затварање и сл.),
- пушење и употреба средстава за паљење (шибице),
- употреба уређаја или средстава који имају ватрено ложиште,
- постављање надземних електричних водова, без обзира на напон,
- рад са алатом или уређајем који варници,
- рад мотора возила.

Члан 18.

Утовар и истовар опасних материја врши се по правилу дању.

Ако се утовар или истовар опасних материја врши ноћу, осветљење мора да буде електрично, а електрични уређаји израђени тако да не могу изазвати пожар и експлозију.

Место на коме се врши утовар или истовар опасних, експлозивних или запаљивих материја мора да буде снабдевено апаратима или другим уређајима за гашење пожара,

Превозно средаво којим се превози запаљива течност или запаљиви гас у течном стању, мора за време утовара и истовара да буде уземљено.

б) Мере заштите код превоза гасова

Члан 19.

Судови у којима се превозе гасови смеју да се пуне само оном врстом гаса за који су намењени.

Судови у којима се превозе гасови морају да буду снабдевени исправним вентилима. Вентили на овим судовима морају да буду заштићени заштитном капом или заштитним прстеном и херметички затворени за време превоза.

Превоз судова са гасовима, врши се по правилу отвореним превозним средством на коме товар мора да буде заштићен од штетних атмосферских утицаја.

Превоз судова са гасовима може да се врши и затвореним превозним средствима, ако је оно снабдевено вентилационим уређајима или је омогућено стално проветравање.

ц) Мере заштите код превоза опасних материја у друмском саобраћају

Члан 20.

Моторно возило којим се превози опасна материја, мора да буде технички исправно и тако израђено и опремљено да при нормалним условима превоза омогући безбедан превоз.

Моторно возило којим се превози опасна материја мора да буде означено на начин прописаним међународним прописима о превозу опасних материја.

У моторном возилу којим се превозе опасне материје не смеју да се налазе друга лица осим возача, сувозача и пратиоца.

У моторном возилу којим се превозе опасне материје не смеју да се држе материје које могу да изазову пожар.

На возилу натовареном опасним материјама не смеју да се врше оправке које могу, услед варничења или удара, да изазову пожар или експлозију, или да оштете амбалажу.

Возач моторног возила које превози опасне материје дужан је да возилом управља са нарочитом пажњом.

Брзина кретања моторног возила којим се превозе опасне материје, не сме да пређе 30% од највеће дозвољене или прописане брзине, а ни у ком случају не сме да буду већа од 70 км на час.

Од тренутка пријема до тренутка предаје товара опасне материје, возач моторног возила не сме да се удаљава од возила којим се превози опасна материја.

Опасне материје могу да се превозе моторним и прикључним возилима посебно конструисаним за превоз поједине опасне материје.

У унутрашњем друмском саобраћају опасне материје могу да се превозе и комби-возилома.

Моторно возило којим се превозе опасне материје мора да има посебна светла и знакове.

Ако се опасне материје превозе у мањим количинама, уместо знака за означавање возила којим се превозе опасне материје употребљава се заставица истог облика, димензија и боја, која на превозном средству мора да буде истакнута на видљивом месту.

Моторно возило којим се превозе опасне материје не сме да се заустави на коловозу пута нити да се паркира у насељу.

Возач моторног возила које превози опасне материје, мора да зна да рукује ватрогасним апаратом смештеним у возилу.

5. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА ОРГАНИЗОВАЊА ЈАВНИХ СКУПОВА СА ПРИСУСТВОМ ВЕЋЕГ БРОЈА ЉУДИ

Члан 21.

Када се организује јавна манифестација, конгрес, симпозијум, приредба, игранке, дочек Нове године и других масовних манифестацијама, било какве врсте, са присуством већег броја људи потребно је предузети следеће:

У објекту мора постојати прописана опрема, уређаји и средства за гашење пожара.

Увек морају бити обезбеђени излази, пролази и степеништа за евакуацију људи.

Излази, пролази и степеништа одређени за евакуацију, увек морају бити слободни и чисти и са њих укоњене све запрехе које би представљале сметњу у случају евакуације.

Евакуациони пут (излази, пролази, степеништа) мора бити прописно обележен и осветљен светлећим знаковима (панично светло) са сопственим извором напајања.

Помоћно светло које се пали у случају нестанка електричне енергије, мора да има сопствени извор енергије и мора увек да буде исправно.

Све предмете, који нису неопходни за одржавање скупа или приредбе треба уклонити на за то одређено место.

Строго забранити пушење и у ту сврху на видним местима истаћи прописане натписе и знакове о забрани пушења.

Члан 22.

У просторијама у којима се одржавају јавни скупови, приредбе, игранке и слично организатори су дужни да за време њиховог трајања обезбеде ватрогасну стражу.

Под ватрогасном стражом подразумева се присуство лица стручно оспособљених за гашење пожара са одговарајућом опремом и средствима за благовремено гашење пожара.

Организатори су дужни да благовремено обавесте градску Управу за ППЗ и ПТЗ о одржавању приредбе, игранке и сл. и да евентуалне недостатке у погледу спровођења мера заштите од пожара, на које инспекција Управе за ППЗ и ПТЗ укаже, одмах исправи.

III ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 23.

Органи управљања Факултета су дужни да обезбеде спровођење мера овим Правилником и Планом заштите од пожара и најмање једанпут годишње да размотре стање заштите од пожара.

Члан 24.

Декан и радници који имају посебна овлашћења и одговорности на Факултету, сваки у свом делокругу рада, непосредно су одговорни за спровођење мера заштите од пожара, а нарочито за примену прописаних и наложених мера, одржавања у исправном стању и наменску употребу уређаја, опреме и средстава за гашење пожара, као и за недовољну оспособљеност, односно оспособљеност радника за минимум знања у руковању опремом и средствима за гашење пожара, упознавање са опасностима од пожара и начином употребе уређаја, опреме и средстава за гашење.

1. Управни одбор факултета

Члан 25.

У обезбеђењу, унапређењу и организовању заштите од пожара, Управни одбор Факултета има нарочито следеће задатке:

- доноси Правилник о заштити од пожара и друге одлуке којима се уређују поједина питања у погледу обезбеђивања, спровођења и унапређења заштите од пожара,
- доноси годишњи програм мера за обезбеђивање и унапређење заштите од пожара,
- доноси план и програм обучавања и васпитавања радника из области заштите од пожара,
- образује комисију за заштиту од пожара,

- прати извршавање мера заштите од пожара, одобрава финансијска средстава и предузима друге мере ради њиховог спровођења,
- утврђује основе плана развоја заштите од пожара, одобрава финансијска средства и предузима друге мере ради његовог спровођења,
- утврђује основе плана развоја заштите од пожара у оквиру плана развоја Факултета,
- доноси план заштите од пожара,
- врши и друге послове који су му важећи прописима и овим Правилником или другим општим актом стављени у надлежност.

2. Референт ППЗ - Права и обавезе

Члан 26.

Референт односно лице које обавља послове референта против-пожарне заштите дужан је:

- да прати стручну литературу и проучава прописе из области противпожарне заштите, измене и допуне истих, а у сврху унапређења, организовања и примене заштите од пожара.
- да активно учествује у изради и доношењу нацрта и предлога нормативних аката из области заштите од пожара,
- да повремено врши анализу стања противпожарне заштите.
- да израђује предлоге плана и програма мера заштите од пожара Факултета.
- да активно учествује у изради плана и програма образовања и заштите од пожара, те да се брине о његовом спровођењу.
- да редовно врши преглед радних просторија и подноси извештаје Секретару факултета о евентуалној проблематици противпожарне заштите на факултету.
- да се брине о броју и врсти опреме и средстава за гашење пожара на факултету.
- да се брине о стручној помоћи у раду комисије заштите од пожара,
- да се брине о периодичним прегледима опреме и средстава за гашење пожара на Факултету и да о томе води уредно евиденцију.
- да води бригу о употпуњавању знања и образовању свих радника из области противпожарне заштите.
- да води бригу о стручном усвршавању радника директно задужених за спровођење противпожарне заштите.
- да за сваки пријављени недостатак у спровођењу мера заштите од пожара сам предузме мере, а уколико не може сам онда преко Секретара факултета, да се недостатак отклони.
- да уколико се ради о непосредној опасности од пожара или експлозије при обављању било каквог посла, обустави рад на тим пословима све док се опасност не отклони.
- да о предузетим мерама забране рада писмено обавести Декана факултета.
- да се брине око постављања забрана, натписа и пропагандних средстава и спровођења осталих правила заштите од пожара у радној организацији, а све са одредбама овог Правилника, Закона о заштити од пожара и осталих важећих прописа.

-да раднике који се не придржавају одредаба овог Правилника пријављује њиховом руководиоцу.

-да организује обуку свих запосених из области заштите од пожара.

-да подноси извештаје у вези са проблематиком заштите од пожара на тражење надлежних органа.

-да организује, у заједници са стручним организацијама, прикладна предавања за раднике о противпожарним превентивним мерама, као и о руковању ватрогасним апаратима.

-да уско сарађује са Управом за ППЗ-и, ПТЗ ГСУП-а да инспекцији омогући несметан рад и да предлоге, мере и решења инспекције, заједно са огранима управљања, спроводи у живот.

-да предлаже набавку потребне опреме и средстава за гашење пожара.

-да организује ватрогасну стражу и у њој активно учествује, за време трајања јавних скупова и приредби којима присуствује већи број посетилаца.

-да врши и друге послове који су на важећим прописима и овим Правилником или општим актом стављени у надлежност.

3. Комисија за заштиту од пожара

Члан 27.

У циљу успешног извршавања задатка из области заштите од пожара, Управни одбор Факултета именује комисију за заштиту од пожара од пет чланова, чији мандат траје колико и мандат Управног одбора Факултета.

У састав комисије за заштиту од пожара улазе по функцији:

1. Шеф општих послова,
2. Секретар факултета,
3. Референт за ППЗ,
4. Ватрогасац - чувар,
5. Руководилац Топлане Факултета,

Председник комисије за заштиту од пожара је Шеф општих послова по својој функцији.

Члан 28.

Комисија за заштиту од пожара врши нарочито следеће послове:

- даје предлоге за израду плана одбране од пожара објеката и друге имовине Факултета,

- утврђује поступак спровођења мера заштите од пожара предвиђених планом одбране од пожара,

- утврђује потребне набавке техничких средстава и опреме за гашење пожара,

- утврђује програм обуке стручног оспособљавања радника из области заштите од пожара,

- активно учествује у спровођењу унутрашње контроле стања заштите на Факултету,

- састаје се једном у шест месеца, ако је потребно и чешће и на састанцима разматра стање и проблематику заштите од пожара на Факултету,

- о овом раду као и о стању и проблематици заштите од пожара редовно подноси извештаје Управном одбору Факултета,

- врши и друге послове који јој се ставе у задатак.

4. Непосредни извршиоци мера заштите од пожара

Члан 29.

Заштиту имовине Факултета од пожара непосредно извршавају радници који раде на радном месту ватрогасца-портира-чувара.

Дужност ватрогасца-портира-чувара су следеће:

-По доласку на радно место упознаје се са стањем и задацима.

-Дужност прима записнички у одговарајућој књизи дежурства.

-По унапред утврђеном плану обилази објекте Факултета, указује радницима на неправилности и упозорава на обавезу спровођења прописаних мера и поштовања истакнутих упозорења.

-На лицу места предузима мере отклањања недостатака лично, или уз помоћ домара Факултета, нарочито када су у питању: закрчени прилази и пролази ПП апаратима, хидрантима, изворима воде, закрчени пожарни путеви, резервни излази за случај опасности, пожарна степеништа, лицновање осигурача, непрописно заваривање, држање запаљивих течности и другог запаљивог материјала у близини извора топлоте итд.

-У току своје смене обучава раднике у руковању ПП апаратима или хидрантом који се налазе у њиховој непосредној близини.

-Лично гаси евентуалне пожаре и руководи гашењем. Уколико је потребно, ангажује остале раднике.

- Мора да зна добро да рукује ПП апаратима, справама и опремом за гашење пожара.

-Ако дође до пожара који прети да се прошири, а радници сами не могу да га угасе, тражи помоћ од Ватрогасне бригаде града. На улазу дочекује позвану ВЈ, показује место пожара и позване упознаје са ситуацијом, даје податке командиру јединице, и ставља се под његову команду.

-Да у току ноћи врши редован обилазак објекта и просторија Факултета, а посебно да контролише места која су осетљива на пожар.

-Да зна бројеве телефона ватрогасне јединице града, дежурне службе СУП-а, станице за хитну помоћ, одговорних лица са Факултета.

-Да савесно извршава задатке, уредно долази на посао, и да предузима мере за које је овлашћен.

-При крају радног времена припрема писмени извештај у књизи дежурстава, одговорном руководиоцу Факултета о свом раду у току смене и о запажанима.

-Обавља и све друге послове ППЗ који су му стављени у задатак.

5. Стручна спрема радника на пословима заштите од пожара

Члан 30.

Поред опшних услова за заснивање радног односа, посебне психофизичке и здравствене способности за рад на пословима заштите од пожара, положеног стручног испита, лица за рад на овим пословима треба да испуњавају и следеће услове:

1. Референт за заштиту од пожара мора да има најмање средњу школску спрему, односно одговарајући IV или III степен стручне спреме - техничке струке и одговарајуће радно искуство на пословима заштите од пожара,

2. Радници на пословима заштите од пожара, као и други радници који раде на пословима заштите од пожара, морају да имају најмање средњу школску спрему, односно одговарајући IV или III степен стручне спреме.

Радници из става 1. тачке 2. овог члана који се први пут примају или распоређују на рад на послове од пожара не смеју бити старији од 35 година.

Члан 31.

Лице које први пут заснива радни однос, као и лице које је у другој организацији провело на раду до годину дана, прима се на рад на послове заштите од пожара у својству приправника.

Приправнички стаж за приправника са средњом школском спремом, односно одговарајућим IV или III степеном стручне спреме, траје девет месеци на практичном раду, а три месеца на организованој стручној настави из области заштите од пожара.

По завршеном приправничком стажу приправник је дужан да положи стручни испит најкасније у року од шест месеци по истеку приправничког стажа. Приправнику, односно раднику који у прописаном року не положи стручни испит, престаје радни однос.

Члан 32.

Стручни испит прописан Законом о заштити од пожара обавезни су да положе сви радници на пословима заштите од пожара.

Трошкове првог полагања стручног испита сноси Факултет.

Трошкове поновног полагања испита, или поправног испита сноси кандидат.

6. Начин обављања послова заштите од пожара

Члан 33.

Послове заштите од пожара непосредно обављају радници распоређени на послове ватрогасца-чувара-портира.

Радници на пословима заштите од пожара послове обављају у сменама.

Члан 34.

Распоред радника на пословима заштите од пожара по сменама, прави референт заштите од пожара.

Члан 35.

Распоред дежурстава мора се направити тако да сви објекти буду покривени радницима заштите од пожара непрекидно тј. од 00-24 сата.

Члан 36.

Радник на пословима заштите од пожара који дежура у ноћној смени или у дане када Факултет не ради, дужан је да за све време дежурства обилази објекте које обезбеђује, нарочито оне који су угрожени од пожара, такође је дужан да се на сваки пун сат нађе поред дежурног телефона.

IV ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ДЕКАНА, РАДНИКА СА ПОСЕБНИМ ОВЛАШЋЕЊИМА И ОДГОВОРНОСТИМА И ОСТАЛИХ РАДНИКА У ВЕЗИ СА СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1. Декан

Члан 37.

Права и обавезе декана Факултета су следеће:

- Дужан је да лично и преко продекана и секретара Факултета води бригу о спровођењу одредби овог Правилника и посебних одлука органа управљања које се односе на противпожарну заштиту људи и имовине Факултета.

- Благовремено организује спровођење одлука Управног одбора Факултета, налога инспекцијског органа, као и других мера или других прописа којима се регулише ова материја.

- Преко секретара Факултета и референта противпожарне заштите, стално се информисе о стању противпожарне заштите Факултета и предузима мере за што потпунију заштиту од пожара имовине и људи.

- У случају пожара наређује хитно предузимање одређених мера у циљу елиминисања опасности од пожара.

- Врши и друге послове из области заштите од пожара који су му по важећим прописима и општим актима стављени у надлежност.

2. Радници са посебним овлашћењима и одговорностима

а) Секретар факултета

Члан 38.

Секретар Факултета има следећа права и дужности:

- Да се лично и преко референта ППЗ стално стара о спровођењу мера заштите од пожара како је конкретизовано у овом Правилнику и у плану заштите од пожара.

- Да се стара о спровођењу одлука органа управљања, наредба и упутстава које издаје декан Факултета, а по питањима заштите од пожара Факултета.

- Да лично и преко референта ППЗ прати стање заштите од пожара на Факултету, предузимајући потребне радње за унапређење и што потпунију заштиту од пожара, тако што издаје и брине се о спровођењу одговарајућих налога и упутстава, како у техници вршења заштите од пожара тако и о набавци потребних средстава и опреме за заштиту од пожара.

- Да лично и преко руководиоца одсека издаје налоге и упутства радницима распоређеним на пословима одржавања објеката и постројења, да се при раду стриктно придржавају мера заштите од пожара.

- Да ангажује стручне организације прилоком постављања и одржавања инсталација које обезбеђују и унапређују заштиту од пожара (инсталације за дојаву и гашење пожара, громобранске инсталације и слично).

- Да сарађује са Управом за ППЗ и ПТЗ ГСУП-а и да инвенстиционо-техничку документацију за објекте који се изграђују, адаптирају или реконструишу тражи сагласност у погледу мера заштите од пожара од наведене Управе.

- Да о стању и проблемима из области заштите од пожара подноси према потреби извештаје и предлоге Управном одбору Факултета.
- Да врши остале послове који му се важећим прописима ставе у надлежност.

б) Директор Института и шефови служби

Члан 39.

Директор Института и шефови Служби сваки у свом делокругу рада, одговорни су за спровођење мера заштите од пожара.

Директор Института и шефови Служби у спровођењу заштите од пожара нарочито су дужни:

- Да организују примену одредаба овог Правилника,
- Да сарађују са радницима заштите од пожара у циљу обезбеђивања и унапређења заштите од пожара.
- Да контролишу рад радника по питању спровођења мера заштите од пожара.
- Да обезбеде спровођење програма за стручно оспособљавање радника из области заштите од пожара пре првог ступања на рад и у току рада.
- Да се старају о примени и доношењу планова заштите од пожара.
- Да забране пушење на местима где је то потребно.
- Да познају прописе и друге мере заштите од пожара и са истим упознају све раднике, а нарочито оне који раде са материјама које могу да изазову пожар или експлозију и то увек када се у радионици, складишту или на другом месту држе такве материје или се са њима ради.
- Да врше и друге дужности које им се стављају у делокруг рада актом о систематизацији послова и радних задатака и другим одлукама органа управљања, као и важећим прописима из области заштите од пожара.

3. Остали радници

а) Дужност ложача

Члан 40.

- Да уређаје за загревање одржава у исправном стању и предузима мере за отклањање кварова који би могли да изазову пожар.
- Да води рачуна да не дође до замрзавања воде у водоводној и хидрантској мрежи.
- Да обавља и друге послове везане за заштиту од пожара.

б) Дужности електричара

Члан 41.

- Да се стара да електроинсталације, уређаји и уземљења буду изведени у складу са важећим техничким прописима и увек исправни.
- Да врши преглед електричних инсталација, уређаја и мотора у роковима одређеним планом и да нађене или пријављене недостатке одмах уколни.
- Да се стара да помоћно и панично осветљење буде увек у исправном стању.

- Да одмах искључи неисправне електроинсталације и уређаје, ако због неисправности истих прети пожар.

ц) Дужност водоинсталатера

Члан 42.

- Да води сталну бригу о исправности водоводне и хидратантске инсталације, а нарочито да хидранти за гашење пожара буду увек у исправном стању.

- Да обавља и друге послове који се односе на мере заштите од пожара, а који му се ставе у задатак.

д) Дужност свих радника

Члан 43.

- Да чувају и обезбеђују имовну Факултета од пожара.

- Да откривају, пријављују и спречавају појаве које могу изазивати пожар и угрозити животе или нанети штету Факултета.

- Да учествују у отклањању из области заштите од пожара, као и да учествују у спашавању имовине и људи и уклањању последица насталих дејством пожара.

- Да присуствују обуци и провери знања из области ППЗ.

V. НАЧИН УПОЗНАВАЊА РАДНИКА СА МЕРАМА И ОПАСНОСТИМА ОД ПОЖАРА И ПОСТУПКОМ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА И НАЧИН ИЗВОЂЕЊА ТЕОРЕТСКЕ И ПРАКТИЧНЕ ОБУКЕ И ПРОВЕРЕ ЗНАЊА ИЗ ППЗ-е

Члан 44.

Сви радници Факултета морају да похађају семинар из области заштите од пожара, који се састоји од теоријског и практичног дела.

Члан 45.

Теоријски део семинара обухвата следеће теме:

Тема 1. Прописи из заштите од пожара

- Закон о заштити од пожара (права, дужности, обавезе и одговорности).

План и правилник заштите од пожара Факултета (права, дужности, обавезе и одговорности службе заштите од пожара, одговорних руководилица и свих радника).

Тема 2. Пожарно - превентивне мере

- Најчешћи узроци пожара на Факултету.

- Мере превентиве, предвиђене планом и Правилником заштите од пожара.

Тема 3. Спаве, опрема и средства за гашење пожара у радној средини (са којима се располаже)

- Уређаји за алармирање.

- Ручни и превозни ватрогасни апарати.

- Стабилни уређаји за гашење пожара.
- Хидранти.
- Приручна средства за гашење пожара (песак, земља и слично) опис, намена и употреба.

Тема 4. Поступак код избијања пожара

- Локализација пожара, евакуација, спасавање.

- Пријава пожара и позив за помоћ.

- Лична заштита при гашењу пожара.

Тема 5. Противпожарна заштита и органи инспекције

- Контрола и надзор спровођења законских прописа о заштити од пожара,

Тема 6. Одговорност због повреде прописа ППЗ-е

- Прекршаји, кривична дела и повреде радних обавеза.

Члан 46.

Теме 1. 2. 3. 4. 5. 6. излаже референт противпожарне заштите или друго овлашћено лице.

Члан 47.

Практични део семинара обухвата:

Тема 7. Практични рад

- Употреба ватрогасних апарата и других справа и опреме са којима Факултет располаже.

- Употреба хидраната у против пожарној заштити.

- Употреба приручних средстава за гашење пожара.

Тема 8. - практични рад семинара обухвата инструктажу од стране референта противпожарне заштите или радника-ватрогасца односно другог овлашћеног лица.

У практични део семинара спада и практична демонстрација употребе средстава и опреме за гашење пожара.

Практични део семинара траје све док се радник не оспособи за самостално гашење пожара до доласка стручног лица.

Члан 48.

По завршеном теоријском и практичном обучавању из области заштите од пожара, вршиће се провера знања путем теста који ће показати колико је материја савладана.

Члан 49.

У циљу употпуњавања знања из области заштите од пожара, радници су дужни да се упознају и са свим новинама у области заштите од пожара у односу на важеће прописе, мере и нормативе.

Члан 50.

Радници на руководећим радним местима у циљу употпуњавања и усавршавања знања из области заштите од пожара, током запослења морају се упознати са темама: 1. 2. и 6.

Члан 51.

Предавање по темама 6. и 7. држи референт противпожарне заштите Факултета, или се та предавања поверавају одређеним стручњацима из одговарајућих установа ППЗ или са Факултета.

Члан 52.

Све трошкове у вези са обучавањем и васпитањем радника из области заштите од пожара сноси Факултет.

Члан 53.

Провера знања у току запослења из области заштите од пожара за све раднике вршиће се сваке године, а обука запослених сваке треће године.

VI ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ОДОБРЕЊА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ РАДОВА ЗВАРИВАЊА НА ПРИВРЕМЕНИМ МЕСТИМА

Члан 54.

Привременим местима за заваривање, сматрају се места на којима се заваривање обавља према потреби и у времену одређено у одобрењу о извођењу радова заваривања.

Члан 55.

Заваривање на привременим местима може се обављати само по предходно прибављеном одобрењу, издатом од стране референта ППЗ, а које се издаје на захтев извођача, односно руководиоца тих радова.

Захтев садржи назив подносиоца захтева, број и датум захтева, назив Института, одељења, места заваривања, опис радова, време извођења заваривања од - до, лично име руководиоца радова, потпис подносиоца захтева.

Одобрење за заваривање садржи: назив даваоца одобрења број и датум, назив, одељење, место заваривања од - до, мере које треба предузети у циљу безбедног извођења заваривања, лично име руководиоца радова лично име референта ППЗ - даваоца одобрења, потпис овлашћеног радника.

Члан 56.

Ако важност одобрења истекне а заваривање није завшено, руководилац радова је дужан да тражи продужење важности одобрења, које ће му се продужити тек онда када референт ППЗ поново прегледа место заваривања и установи да нема сметњи за продужење.

Члан 57.

Одобрење за заваривање се издаје у 3 примерка и то: руководиоцу радова, Служби за опште послове, а трећи примерак се чува у документацији даваоца одобрења.

Одобрење се издаје тек онда када се утврди да су предвиђене и предузете одговарајуће мере за заштиту од пожара и експлозије.

Члан 58.

Одобрење се не сме издати у следећим случајевима:

1. За места која нису припремљена за заваривање.
2. У просторијама са уређајима за аутоматско откривање и гашење пожара, ако ови рокови нису блокирани или ако се заваривањем могу оштетити.
3. Када постоји опасност од избијања експлозије услед смеша запаљивих гасова или пара запаљивих течности или прашине са ваздухом, затим недовољно очишћених судова и инсталација у којима се налазе материје које могу да стварају експлозивне смеше или су опасне због пожара и експлозије.

4. Када би се заваривање вршило на простору у близини ускадиштених великих количина запаљивих течности или експлозивних материја или других запаљивих материја.

Члан 59.

За безбедно заваривање непосредно одговарају: изођач радова референт ППЗ и руководилац Института где се изводе ови радови. Наведена лица морају да буду упозната са законским обавезама, одговорностима и мерама заштите од пожара и експлозије које треба предузети при коришћењу опреме за заваривање и извођење радова.

Заваривање могу да обављају само радници који су стручно оспособљени за обављање овог посла и када су упознати са прописаним мерама од заштите од пожара и експлозије, које треба предузети прилоком заваривања. О овоме посебно води рачуна руководилац радова који не сме дозволити да заваривање обављају други радници.

Заваривање се увек обавља под надзором руководиоца радова који води рачуна да се оно обавља на месту и на начин и у време како је у одобрењу за заваривање одређено.

По добијању одобрења за заваривање, руководилац радова проверава стање мера заштите од пожара и експлозије на месту заваривања, утврђује да ли је искључена могућност избијања пожара у суседним просторијама, а посебно испод, изнад или са бочних страна од места заваривања. Уколико установи недостатке, дужан је да их отклони пре почетка радова као што су: уклањање запаљивих материјала, затварање свих отвора, стављање заштитних елемената са свих страна на месту заваривања, стављање ватрогасне страже итд.

По завршетку радова заваривања, руководилац радова проверава да ли извршени радови нису створили потенцијалну опасност за избијање пожара.

Члан 60.

Радници који изводе заваривање, могу да обављају радове заваривања само на оним местима, на начин и у време како је то у одобрењу одређено.

Члан 61.

Након извођења радова врши се примопредаја у којој учествују: руководилац радова, руководилац организационе јединице на чијем, односно у чијем објекту је извођено заваривање и референт заштите од пожара. Ова примопредаја се врши записнички. Записник се сачињава у два примерка, с тим што једн примерак записника задржава руководилац радова, а други Руководилац организационе јединице на чијем објекту је вршено заваривање. Ако се констатује да након изведеног заваривања постоји опасност за избијање пожара, референт заштите од пожара обезбедиће ватрогасну стражу на месту заваривања.

Члан 62.

На привременим местима за заваривање могу да се држе највише до две боце кисеоника и ацетилена (једна радна и једна резервна), на прописаним колицима и осигуране од пада.

VII ОРГАНИЗАЦИЈА И НАЧИН ВРШЕЊА УНУТРАШЊЕ КОНТРОЛЕ

Члан 63.

Под унутрашњом контролом од пожара подразумева се стручно вршење послова заштите од пожара у оквиру Факултета, а врше је радници ватрогасци, Директор Института и комисија за противпожарну заштиту, свако у свом делокругу рада који је утврђен овим Правилником и Правилником о систематизацији послова и радних задатака.

Члан 64.

Понашајући се у складу са чланом 29. овог Правилника, ватрогасац-портир спроводи унутрашњу контролу спровођења заштите од пожара. Поред права и дужности из члан 29. ватрогасац- чувар има право и обавезу да сваку сметњу у спровођењу заштите од пожара одмах отклони, а ако то не може сам да се обрати за помоћ референту ППЗ или Директору Института.

Члан 65.

Поред права и дужности утврђених у члану 39. Директор Института уједно је и одговорно лице на Факултету за вршење послова унутрашње контроле, сагласно одредбама Закона о заштити од пожараи вршећи функцију контроле дужан је нарочито:

1. Да редовно, најмање једном недељно, врши обилазак и детаљан преглед просторија и контролу процеса рада у складу са одредбама овог Правилника и Плана заштите од пожара.

2. Да сваких 15 дана врши визуелан преглед и контролу исправности опреме за гашење пожара у просторијама факултета.

3. Да сваки уочени недостатак на средствима и опреми за гашење пожара одмах уклони, а уколико се то не може урадити на Факултету, дужан је да затражи помоћ референта заштите од пожара ради ангажовања стручне установе ван Факултета.

4. Да у сарадњи са референтом заштите од пожара сарађује са инспекцијом против-пожарне заштите ГСУП-а, коју ће обавештавати о предузетим мерама на основу њених решења.

5. Да у случају избијања пожара одмах обавести инспекцију о насталом пожару, односно о свакој опасности која би могла проузроковати пожар или експлозије и тиме угрозити животе људи и друштвену имовину.

6. Да се ревносно и редовно стара о променавању свих превентивних мера заштите од пожара наведених у овом правилнику и другим важећим прописима заштите од пожара.

7. Да забрани рад својим радницима или извођачима радова из друге организације, ако се приликом извођења радова не придржавају мера заштите од пожара.

8. Да заједно са референтом заштите од пожара брине о редовним прегледима електричне инсталације, водоводне инсталације, судовима под притиском, складишта горива и гаса и других материјала, сагласно одредбама плана заштите од пожара.

9. Да повремено и изненада врши контролу радника ватрогасца-чувара-портира, нарочито ноћне смене и у дане када Факултет не ради.

Члан 66.

Комисија за противпожарну заштиту из члана 27. овог Правилника повремено разматра стање противпожарне заштите и извршења плана заштите од пожара Факултета и за свој рад одговорна је Управном одбору Факултета.

Поред права и дужности из члана 28. овог Правилника, комисија противпожарне заштите има следећа права и дужности:

- Да извештава Управни одбор Факултета о стању против пожарне заштите Факултета.

- Да најмање једном у три месеца обиђе све објекте Факултета, да изврши визуелну контролу средстава и опреме за гашење пожара и о томе по потреби обавести Управни одбор Факултета.

- Да води бригу о количини и врсти опреме и средстава за гашење пожара за сваку просторију појединачно.

- Да предлаже расходовање дотрајале и набавку нове опреме за гашење пожара.

- Да разматра финансијске планове, план заштите од пожара и програм рада и да учествује у изради нормативних аката из области заштите од пожара.

Члан 67.

За рад комисије противпожарне заштите одговоран је председник комисије. Председник комисије противпожарне заштите при решавању задужења из овог Правилника и плана заштите од пожара, има права да тражи, односно користи помоћ стручних служби Факултета, као и ван њега, ако се за то укаже потреба.

VIII ОДГОВОРНОСТ РАДНИКА ЗБОГ НЕПРИДРЖАВАЊА ПРОПИСАНИХ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 68.

Као тежа повреда радне обавезе сматра се:

1. Непридржавање или непредузимање мера заштите од пожара, прописаних Законом о заштити од пожара, другим важећим прописима, овим Правилником, планом заштите од пожара и другим општим актима Факултета.

2. Немаран и недисциплинован однос према мерама заштите од пожара.

3. Непридржавање налога о заштити од пожара издатих од органа инспекције, одговорних радника или радника заштите од пожара.

4. Држање неисправних ватрогасних апарата или друге опреме.

5. Напуштање радног места радника који врши обезбеђење имовине од пожара.

6. Пушење у просторијама где је то забрањено.

7. Свака друга радња која доводи до опасности од пожара или изазове пожар.

Члан 69.

За спровођење прописаних и наложених мера одговоран је декан и лица одређена овим Правилником.

IX ДУЖНОСТИ РАДНИКА У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА И УЧЕШЋЕ У ГАШЕЊУ ПОЖАРА

Члан 70.

У случају избијања пожара за време радног времена сваки радник је дужан да свим расположивим средствима приступи гашењу пожара и исти угаси, ако то може учинити без опасности за себе и другог.

Радници, који се у моменту избијања пожара не налазе на Факултету, дужни су да одмах по сазнању о избијању пожара дођу на Факултет и да учествују у гашењу и отклањању последица пожара.

Члан 71.

У случају избијања пожара већих размера, елементарних непогода и других облика којима се угрожавају људи и имовина сви радници Факултета дужни су да раде на спречавању, спашавању имовине и угрожених људи, као и на отклањању последица удеса, без обзира на прописано радно време, радно место и квалификацију.

Члан 72.

Приликом позивања ватрогасне јединице града, потребно је пријавити следеће податке:

- где гори,
- шта гори,
- има ли опасности по људске животе,
- обим и величина пожара и да ли су угрожени суседни објекти.

Члан 73.

По доласку ватрогасне јединице града, сви радници чија су радна места у непосредној близини пожара под руководством свог непосредног руководиоца савлађају се на располагање руководиоцу акције гашења и извршавају његова наређења.

Члан 74.

Приликом гашења пожара већих размера на Факултету је потребно сачинити Штаб, чији је задатак да руководи акцијом у спасавању људи имовине.

Саставни део Штаба је и комисија за заштиту од пожара, као и радници који раде на пословима заштите од пожара.

Члан 75.

Уколико је пожар већих размера и гаси се властитим снагама, људство је потребно поделити на следеће групе:

- за спасавање људи,
- за гашење пожара,
- за додавање средстава за гашење пожара,
- за спасавање имовине,
- за рушење

Дужност је радника да учествује убило којој од наведених група за коју буде одређен.

Члан 76.

Факултет је дужан да у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, учествује својом радном снагом алатом, превозом, техничким и другим средствима погодним за пружање помоћи у гашењу и отклањању последица пожара.

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 77.

Мере заштите од пожара које нису обухваћене овим правилником, спроводиће се по одредбама Закона о заштити од пожара и других важећих прописа који су донети на основу Закона.

Члан 78.

Измене и допуне овог Правлиника доноси Управни одбор Факултета у поступку превиђеном за његово доношење.

Члан 79.

Тумачење одредаба овог Правилника даје Управни одбор Факултета.

Члан 80.

Овај Правилник ступа на снагу даном његовог усвајања.

Број 52-8 / 99

Ниш, 22.2. 1999. године

УПРАВНИ ОДБОР
Председник
Божидар Јоцић, дип. маш. инж.